

Opasne pojave biljne bakterije "XYLELLA FASTIDIOSA"

Автор(и): Антон Величков, Експерт БАБХ

Дата: 26.01.2014 Брой: 1/2014

Xylella fastidiosa identificirana je prvi put u Europskoj uniji u regiji Apulija u južnoj Italiji, gdje je zahvatila 8.000 hektara maslina. Dokazano je da određene vrste sisajućih kukaca djeluju kao vektori bakterije, koja sisanjem soka širi infekciju na zdrave biljke. Osim maslina, bakterija se može otkriti i na drugim biljkama, uključujući badem, breskvu, šljivu, marelice, vinovu lozu, agruma, suncokret, kavu, kao i hrast, brijest, ginkgo bilobu, itd. Važno je napomenuti da biljke mogu biti nositelji bakterije bez ikakvih simptoma bolesti. *X. fastidiosa* je regulirani karantenski štetnik u Europskoj uniji (EU), čiji su unos i širenje u državama članicama zabranjeni.

Zbog novonastale pojave u Italiji, Europska komisija zatražila je od EFSA-e mišljenje o mjerama za sprječavanje širenja bakterije, utvrđivanje popisa biljaka domaćina i određivanje različitih načina na koje zaražene biljne vrste i vektorski kukci mogu ući u EU.

Stručnjaci EFSA-ina Panela za zdravlje bilja zaključili su da *X. fastidiosa* ima vrlo širok raspon biljaka domaćina u EU, kao i autohtonih divljih vrsta rasprostranjenih u Europi. Osim toga, postoji veliki broj drugih vrsta koje bi potencijalno mogle biti zaražene bakterijom, ali nikada nisu bile izložene infekciji, što još više otežava određivanje vjerojatnog utjecaja. Budući da je jedini način širenja *X. fastidiosa* putem vektorskih sisajućih kukaca, za koje se zna da mogu letjeti kratke udaljenosti do 100 metara, EFSA zaključuje da je kretanje zaraženih biljaka namijenjenih za sadnju najučinkovitije sredstvo za širenje *X. fastidiosa* na velike udaljenosti. Osim toga, transport vektorskih kukaca zajedno s pošiljkama biljaka također je identificiran kao mogući rizik za proširenje područja rasprostranjenosti. Stoga je glavni izvor širenja *X. fastidiosa* u EU trgovina i naknadno kretanje biljaka namijenjenih za sadnju. Ne postoje podaci o uspješnom iskorjenjivanju *X. fastidiosa* iz već zaražene biljke. Stoga EFSA preporučuje preventivne metode i strategije za obuzdavanje širenja, pri čemu bi se fokus trebao usmjeriti na dva glavna puta infekcije – biljke namijenjene za sadnju i zaražene kukce u praksi biljne proizvodnje.